

Chambre des Représentants

SESSION 1979-1980

17 MARS 1980

PROJET DE LOI

portant approbation de l'accord entre le Royaume de Belgique et la République du Zaïre, conclu par échange de lettres datées à Kinshasa le 19 juin 1971 réglant certaines revendications relatives soit aux conventions du 6 février 1965, soit à des objets non réglés par celles-ci

AMENDEMENTS PRESENTES PAR M. RISOPOULOS

Art. 2.

1. — « In fine » de cet article, supprimer les mots « ces mesures pouvant comprendre l'abrogation ou la modification des dispositions législatives ».

2. — Compléter cet article par un second alinéa, libellé comme suit :

« Le Comité mixte des ministres exerçant la tutelle du Fonds s'assure que chaque année, dans les six mois qui suivent l'envoi du rapport annuel contenant le bilan et les comptes commentés et le rapport de la fiduciaire, le rapport annuel soit déposé sur le bureau des deux Chambres et à la Cour des comptes ».

JUSTIFICATION

— Les mots dont nous proposons la suppression à l'article 2 permettraient au pouvoir exécutif de supprimer le Fonds belgo-congolais.

Celui-ci a été créé en 1965. Il a fonctionné à la satisfaction apparente des 200 000 porteurs belges et étrangers qu'il concerne.

En 1971, le Zaïre s'est retiré et la convention que le projet demande au Parlement d'adopter, implique la reprise par la Belgique des obligations financières du Zaïre et, par voie de conséquence, la reprise de la totalité de la gestion du Fonds.

Voir :

504 (1979-1980) : n° 1.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1979-1980

17 MAART 1980

WETSONTWERP

houdende goedkeuring van het akkoord tussen het Koninkrijk België en de Republiek Zaïre, gesloten door wisseling van brieven gedagtekend te Kinshasa op 19 juni 1971, houdende regeling van sommige vorderingen betreffende hetzij de overeenkomsten van 6 februari 1965, hetzij door deze niet geregelde aangelegenheden

AMENDEMENTEN VOORGESTELD DOOR DE HEER RISOPOULOS

Art. 2.

1. — Op de eerste en de tweede regel, de woorden « waaronder opheffing of wijziging van wetsbepalingen » weglaten.

2. — Dit artikel aanvullen met een tweede lid, luidend als volgt :

« Het gemengd Ministercomité dat toezicht uitoefent op het Fonds, draagt er zorg voor dat jaarlijks binnen zes maanden na de toezending van het jaarverslag, waarin zijn opgenomen de toegelichte balans en rekeningen, alsmede het verslag van het administratiekantoor, het jaarverslag wordt ingediend bij de beide Kamers en bij het Rekenhof ».

VERANTWOORDING

— De woorden waarvan wij de weglating in artikel 2 voorstellen, zouden het de uitvoerende macht mogelijk maken het Belgisch-Kongolees Fonds af te schaffen.

Dit Fonds werd in 1965 opgericht en het heeft blijkbaar tot voldoening van de 200 000 betrokken Belgische en buitenlandse houders gewerkt.

In 1971 heeft Zaïre zich daaruit teruggetrokken en de overeenkomst waarvan de goedkeuring via het ontwerp aan het Parlement wordt gevraagd, impliceert dat ons land de financiële verplichtingen van Zaïre en bijgevolg het gehele beheer van het Fonds overneemt.

Zie :

504 (1979-1980) : n° 1.

H. — 388.

Il n'en reste pas moins qu'ainsi que le reconnaît la réponse du Secrétaire d'Etat adjoint à la Région wallonne, au nom de son collègue des Affaires étrangères (*Annales*, séance du 16 janvier 1980, p. 267, note 1) le Fonds reste une institution issue d'un accord international qu'une décision unilatérale belge ne pourrait supprimer.

Cette suppression entraînerait pour l'Etat belge l'obligation de rembourser immédiatement au pair, les titres du Fonds belgo-congolais en circulation.

Si même la Belgique s'y résolvait, il se concevrait mal que l'existence d'une personne de droit public de caractère international, soit laissée à la discrétion du pouvoir exécutif. Le Parlement doit garder le contrôle d'une suppression unilatérale; il paraît malaisé de croire que la transmission des charges et de la gestion du Fonds puisse se faire au Ministère des Finances, à l'avantage du trésor public ou des porteurs d'obligations.

Le Fonds emploie au total 23 personnes payées sur ses ressources propres, dont 13 sous contrat.

— Le statut international du Fonds ne permet pas une intervention directe de la Cour des comptes, institution dépendant d'un seul des Etats contractants. Le Fonds est sous le contrôle d'un Comité ministériel mixte et les comptes et le bilan doivent être examinés par une fiduciaire.

Aucun problème n'a surgi de cette pratique qui offre toutes les garanties.

Cependant certains parlementaires ont le souci d'être informés sur la gestion du Fonds. Il sied, d'autre part, de consacrer l'engagement pris par le Ministre des Finances lors de la discussion au Sénat du projet de loi n° 731 devenu loi du 5 janvier 1977 portant émission d'une deuxième tranche d'emprunt du Fonds d'envoyer le rapport annuel à tous les membres des commissions parlementaires des Finances et des Affaires étrangères.

De plus et depuis la création du Fonds belgo-congolais, le rapport annuel est envoyé au Premier Président de la Cour des comptes.

Ceci fait l'objet du second amendement.

B. RISOPOULOS.

Niettemin blijft het Fonds een instelling die haar oorsprong vindt in een internationaal akkoord, dat door een eenzijdige Belgische beslissing niet kan worden opgeheven, zoals de Staatssecretaris, toegevoegd aan de Minister voor het Waalse Gewest, in zijn antwoord namens zijn collega van Buitenlandse Zaken heeft erkend (*Parlementaire Handelingen*, vergadering van 16 januari 1980, blz. 267, noot 1).

Die afschaffing zou voor de Belgische Staat de verplichting meebrengen om de nog in omloop zijnde effecten van het Belgisch-Kongolees Fonds onmiddellijk en *a pari* terug te betalen.

Zelfs indien ons land daartoe mocht besluiten, is het ondenkbaar dat het bestaan van een publiekrechtelijke rechtspersoon met een internationaal karakter aan het soevereine oordeel van de uitvoerende macht wordt overgelaten. Het Parlement moet de controle op een eenzijdige afschaffing behouden: het lijkt moeilijk te geloven dat de overdracht van de lasten en van het beheer van het Fonds gewoon op het Ministerie van Financiën zou kunnen plaatshebben, ten voordele van de staatskas of van de obligatiehouders.

Het Fonds stelt, met eigen middelen, in totaal 23 personen te werk, waaronder 13 in contractueel verband.

— Ingevolge het internationaal statuut van het Fonds kan het Rekenhof, dat slechts van een van beide contracterende Staten afhangt, hier niet rechtstreeks optreden. Het Fonds staat onder de controle van een gemengd ministercomité en de rekeningen, alsmede de balans moeten door een administratiekantoor worden onderzocht.

Die handelwijze biedt alle gewenste garanties en heeft geen aanleiding gegeven tot problemen.

Sommige leden van het Parlement wensen echter inlichtingen over het beheer van het Fonds. Voorts past het uitvoering te geven aan de verbintenissen, aangegaan door de Minister van Financiën bij de bespreking in de Senaat van het wetsontwerp n° 731, dat de wet geworden is van 5 januari 1977 houdende uitgifte van een tweede tranche van de lening van het Fonds, om het jaarverslag naar alle leden van de parlementen-commissies voor de Financiën en de Buitenlandse Zaken te zenden.

Bovendien wordt dat jaarverslag sedert de oprichting van het Belgisch-Kongolees Fonds naar de Eerste Voorzitter van het Rekenhof gezonden.

— Dat is het doel van het tweede amendement.